

сті склав одиницю; за довголіттям – тварини КСП "Лідія": тривалість господарського використання – 1839 днів (6,02 лактації). Це на 14,9% вище середнього показника і на 307-406 днів (16,7-22,1%) більше порівняно з тваринами ПОК "Зоря" і "Малинівка". Звідси вище і довічна продуктивність – 28878 кг молока, що на 2382 кг (9%) і 2971-4176 кг (10,3-14,5%) більше вищеназваних показників.

Результати дисперсійного аналізу показують, що частка впливу господарств (2,7-16,6%) була високовірогідною на тривалість господарського використання ($P < 0,001$) та жирномолочність, тоді як на рівень молочної продуктивності – лише 1,4-2,4%. Вплив генотипу був суттєвим на жирномолочність, довічну продуктивність та тривалість господарського використання (13-26,5%). Порівняно висока взаємодія "генотип x середовище" спостерігалася на продуктивність за першу лактацію (18,1%) і жирномолочність (14,9%). Паратипові фактори суттєво вплинули на показники продуктивності корів досліджуваних стад, частка впливу яких склала більше 55%. Виявлено високу взаємодію "генотип x середовище" на продуктивність за I лактацією (88,7%), на вік I-го отелення (82,0%), МОП – 74% та довічну продуктивність 67,1%. Вплив організованих чинників знаходився на рівні 23,2 – 43,4%.

Позитивні значення специфічної адаптаційної здатності за надоями за першу та найвищу лактації отримано від англєрських корів САЗ КСП "Лідія", за жирномолочністю – від тварин англєрської породи ПОК "Зоря" та корів нового жирномолочного типу КСП "Лідія". За тривалістю господарського використання і довічною молочною продуктивністю високий позитивний показник САЗ спостерігався у помісей (3/4 АНГ x 1/4 ЧС) ПОК "Зоря".

Виходячи з одержаних еколого-генетичних параметрів, найбільш оптимальним породним поєднанням, яке забезпечує найвищий вихід продукції в конкретних умовах середовища (господарствах) є новий жирномолочний тип і помісі F_2 за англєрською породою (1/4ЧС x 3/4АНГ).

УДК 636.082:636.22/28

Л.А.ПИЛИПЕНКО

ВПЛИВ ВІКУ КОРІВ НА ЇХ ПРОДУКТИВНІСТЬ

Кримська державна сільськогосподарська дослідна станція

Для раціонального ведення молочного скотарства важливо знати, до якого віку (в середньому) слід використовувати в господарстві тварин, щоб одержувати від них велику кількість молока з високим вмістом жиру. Вирішення цих питань має важливе значення при використанні високопродуктивних корів, які мають велику цінність у племінному відношенні.

У літературі є дані про те, що надої і жирність молока, починаючи з першої лактації, зростають до певного віку, а потім поступово знижується. Спостереження практиків показують, що в більшості випадків зниження надоїв і жиру в молоці відмічено після шостого отелення. Проте в питанні про вікові зміни в надоях і жирності молока немає єдиного погляду і в ряді випадків у різних авторів зустрічаються протилежні твердження.

Тому в провідних господарствах Криму ми вивчали взаємозв'язок віку тварин з рівнем їх молочної продуктивності (надій, вміст жиру в молоці).

Краща продуктивність у тварин червоної степової породи за четверту лактацію. Надій молока за першу лактацію на 59,5% нижче ніж за четверту. Починаючи з п'ятої лактації надої знижуються. Тварини українського типу червоної молочної худоби мають кращу продуктивність за п'яту лактацію, що на 39,3% вище, ніж за першу.

Жирномолочність росте до третьої лактації у тварин червоної степової і до п'ятої в українського типу червоної молочної худоби, а в наступні лактації вміст жиру в молоці поступово знижується на порівняно невелику величину – 0,02 – 0,08% – у зв'язку із зниженням інтенсивності процесів обміну речовин в організмі.

Продуктивність тварин залежно від їх віку

Вік корів у лактаціях	Червона степова порода				Український тип червоної молочної худоби			
	Кількість корів, гол.	Надій, кг	Жир, %	Молочний жир, кг	Кількість корів, гол.	Надій, кг	Жир, %	Молочний жир, кг
I	1308	4124	3,79	156	1295	4547	3,92	178
II	1260	4942	3,84	190	928	5425	4,02	218
III	1125	5505	3,89	214	797	5852	3,99	233
IV	929	6577	3,81	251	592	5920	4,00	238
V	730	5681	3,79	215	382	6334	4,01	254
VI	541	5431	3,87	210	205	5832	3,97	232
VII-VIII	799	5186	3,76	195	210	5765	3,90	225

Деякі вчені вважають, що для первісток характерна найбільш висока жирномолочність. Але це положення не завжди підтверджується. У наших дослідженнях по червоній степовій худобі жирномолочність за першу лактацію нижче на 0,10% ніж за третю, по червоній молочної – на 0,09%, ніж за п'яту. Загальна кількість молочного жиру з підвищенням віку зростає, максимум припадає на четверту в червоної степової і на шосту у червоної молочної худоби. У корів старшого віку цей показник знижується, особливо після 10 лактації, так як в цей час різко знижується жирномолочність: на 0,21 – 0,29% у червоної степової і на 0,32 – 0,36% у червоної молочної худоби. У корів від 2 до 7 лактацій вміст жиру в молоці змінювався мало. Пониження жирномолочності наступає в корів з десятої лактації і старше.

Ці дані не суперечать даним інших вчених, як наших, так і зарубіжних (А.А.Соловйов, Х.Ланкам та інші).